

Apklausa: elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigų valdysenos geriausios praktikos principų taikymas

---

2023 m. įvertinti, ar EPĮ ir MĮ valdysena atitinka geriausios valdysenos praktikos principus, padėti šioms įstaigoms įsivertinti jų valdymo sistemos efektyvumą

Įmonių valdysenos patirtis – ar taikomi geriausios valdysenos praktikos principai

Apklauso tikslas – įvertinti, ar elektroninių pinigų įstaigų (EPĮ) ir (arba) mokėjimo įstaigų (MĮ) valdysena atitinka geriausios elektroninių pinigų ir mokėjimo įstaigų valdysenos praktikos principus, padėti įstaigoms įsivertinti savo valdymo sistemos veiksmingumą ir prireikus planuoti šios sistemos tobulinimo veiksmus. Apklausa buvo anoniminė, sudaryta iš uždaro ir atviro pobūdžio klausimų.

Apklauso potėmės
1. Valdysenos sistema ir struktūra
2. Vadovų ir akcininkų kompetencija bei patirtis
3. Vadovų galimybės skirti pakankamai laiko pareigoms eiti
4. Vadovų ir akcininkų interesų konfliktų valdymas ir nepriklausomumas
5. Vidaus kontrolė
6. Rizikos valdymo kultūra
7. Branda ir kultūra

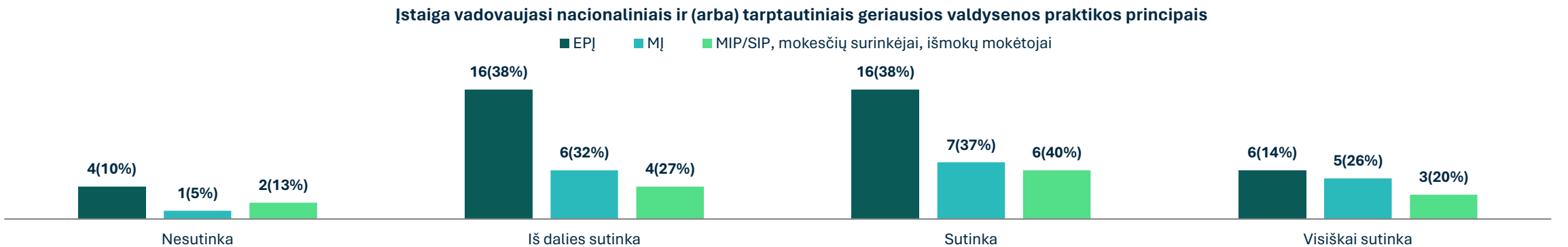
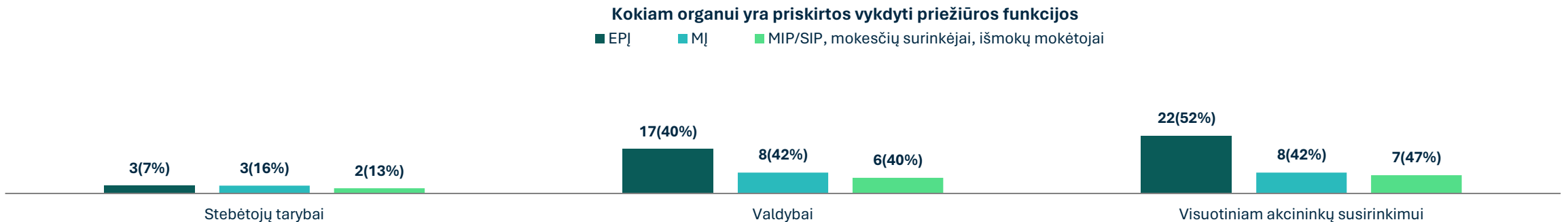
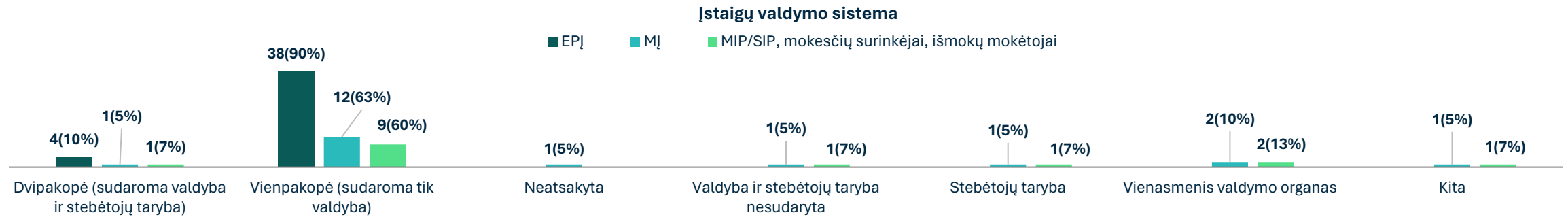
Veiklos vykdymo laikas	EPĮ/MĮ skaičius
Iki 1 metų	5
1-5 metai	30
Daugiau nei 5 metai	26

Darbuotojų skaičius	EPĮ/MĮ skaičius
Iki 5	12
5 - 10	16
10 - 30	22
30 - 50	5
daugiau nei 50	6

* Iš jų 15 teikia tik mokėjimo inicijavimo (MIP) ir (arba) sąskaitos informacijos paslaugas (SIP), ir (arba) verčiasi tik mokesčių už komunalines ar kitas reguliariai teikiamas paslaugas, skirtas namų ūkio poreikiams tenkinti, surinkimu, baudų ir (arba) kitų rinkliavų valstybės institucijoms surinkimu bei socialinių išmokų išmokėjimu.

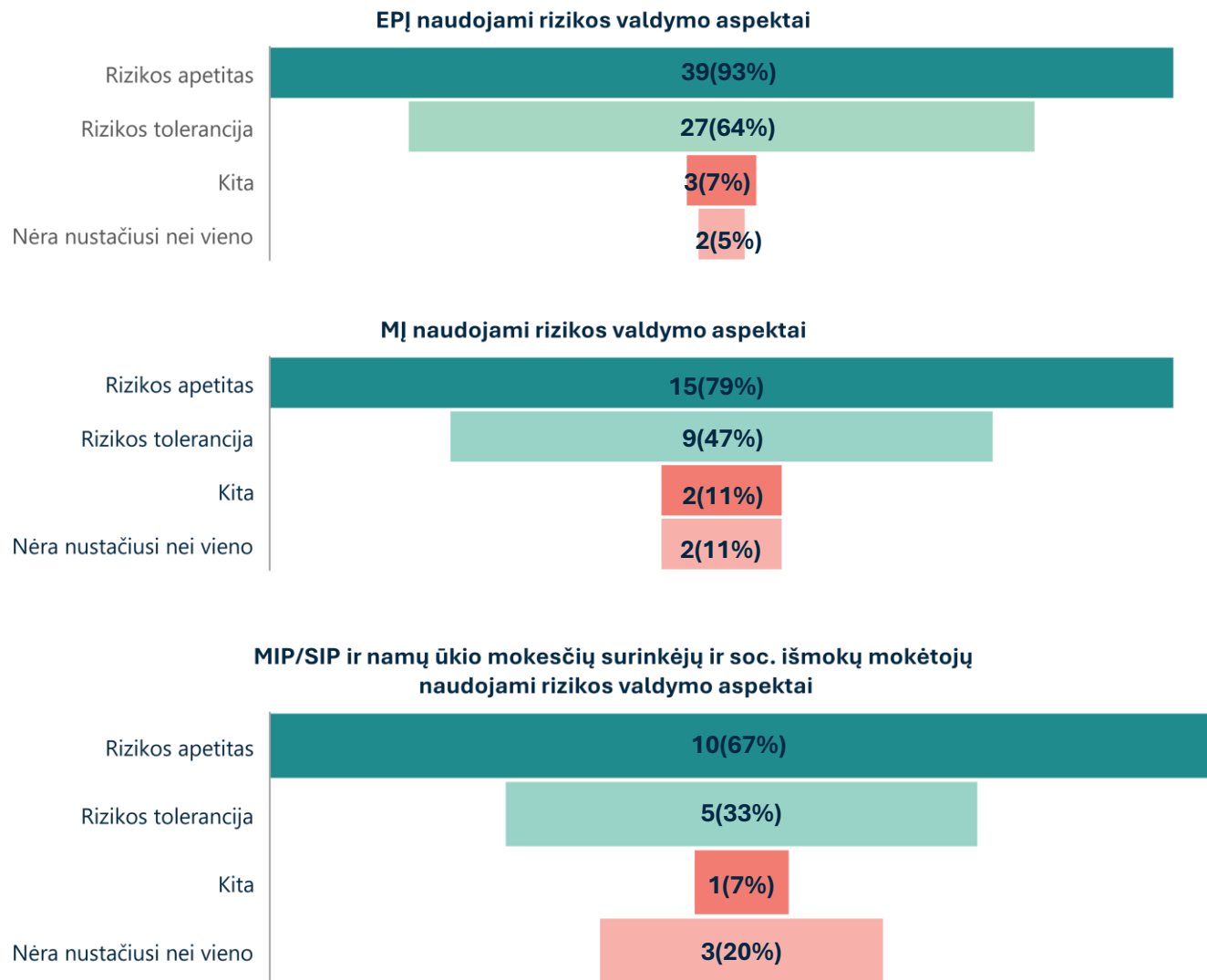

Dažniausia valdymo sistema – vienpakopė, geriausios valdysenos praktikos principais vadovaujasi iš dalies

Visi apklausos dalyviai turi dokumentuotas vidaus politikas, skirtas vidaus kontrolei užtikrinti

39 EPĮ (93 %) / 19 MJ (100 %) / 15 MIP ir SIP ir kt. (100 %)
Turi dokumentuotas vidaus politikas, procedūras ir tvarkos aprašus, skirtas vidaus kontrolei užtikrinti

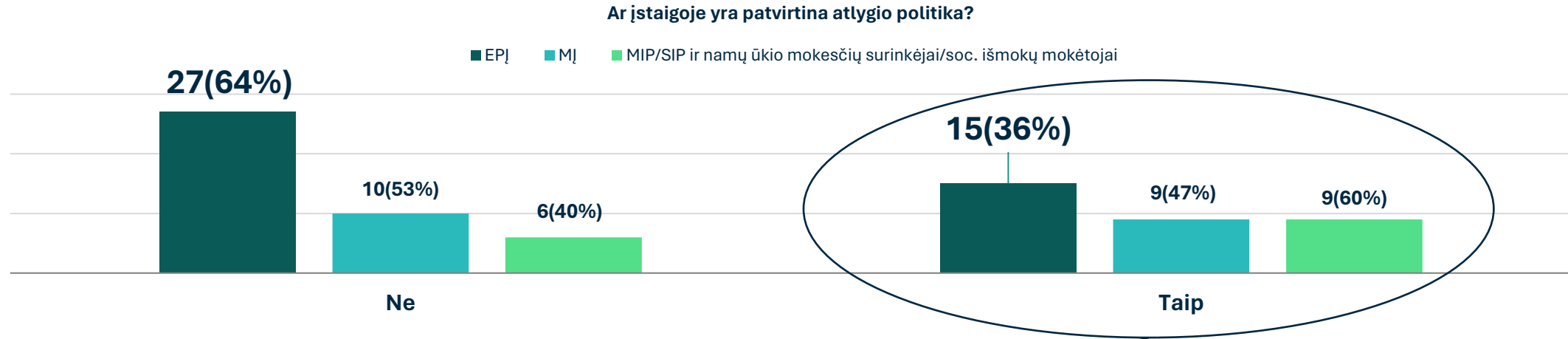
33 EPĮ (79 %) / 10 MJ (53 %) / 8 MIP ir SIP ir kt. (53 %)
Įstaigos vidaus politikas, skirtas vidaus kontrolei užtikrinti, peržiūri kasmet

7 EPĮ (17 %) / 3 MJ (16 %) / 2 MIP ir SIP ir kt. (13 %)
Nenustatyti konkretūs profesiniai įstaigos vidaus kontrolės pareigybės reikalavimai

11 EPĮ (26 %) / 1 MJ (5 %) / 2 MIP ir SIP ir kt. (13 %)
Už vidaus kontrolę atsakingas asmuo eina pareigas ir kitoje įstaigoje

33 EPĮ (79 %) / 8 MJ (42 %) / 6 MIP ir SIP ir kt. (40 %)
Vidaus kontrolės funkciją atliekantis asmuo yra atskaitingas įstaigos valdybai

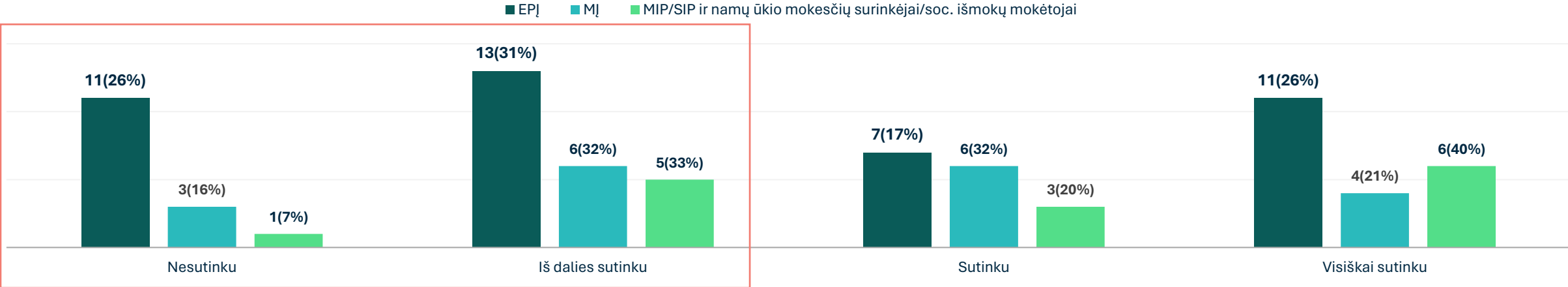
Atlygio politika patvirtinta visose apklaustose įstaigose

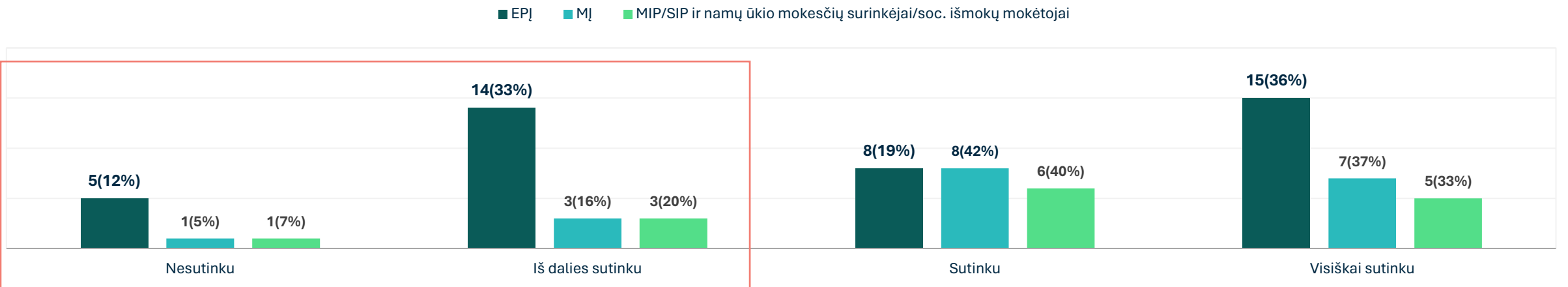
Kiek įstaiga sutinka su teiginiu, kad atlygio politikoje nustatyti aiškūs ir pagrįsti vadovų atlygio principai, užtikrinantys pastovų ir tinkamą interesų konfliktų prevenciją?	EPĮ skaičius/%, palyginti su apklausoje dalyvavusiais	MĮ skaičius/%, palyginti su apklausoje dalyvavusiais	MIP ir SIP ir kt. skaičius/%, palyginti su apklausoje dalyvavusiais
Nesutinka	2(13%)	-	1(11%)
Iš dalies sutinka	2(13%)	-	-
Sutinka	5(33%)	3(33%)	2(22%)
Visiškai sutinka	6(40%)	6(67%)	6(67%)

Didelė dalis EPĮ neturi patvirtintų procedūrų dėl akcininkų ir su jais susijusių asmenų sandorių keliamų rizikos valdymo

Įstaigoje yra patvirtintos akcininkų ar su jais susijusių asmenų sandorių su Jūsų įstaiga keliamos rizikos valdymo procedūros

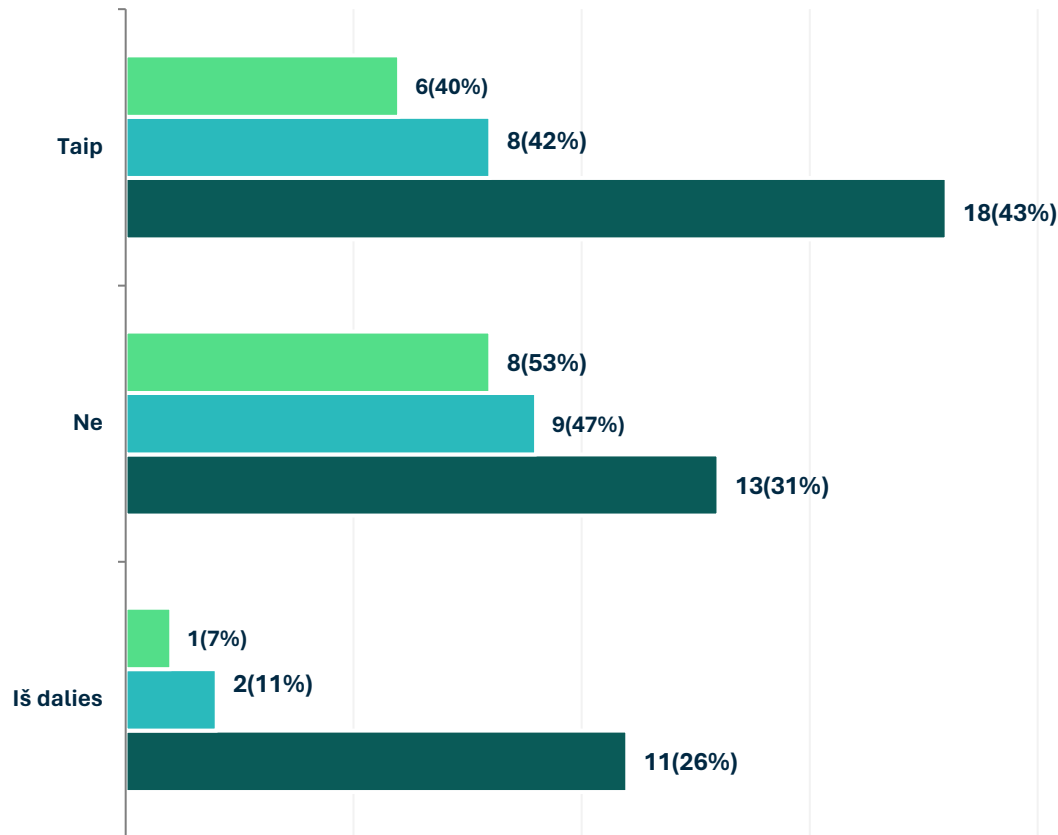
Įstaiga turi dokumentuotą vadovų tinkamumo eiti pareigas vertinimo procesą ir juo vadovaujasi

Didelė dalis apklaustųjų neatliko vertinimo dėl neatitikties fiktyvių įmonių veiklos požymiams, nevertino tvarumo elementų taikymo įtakos

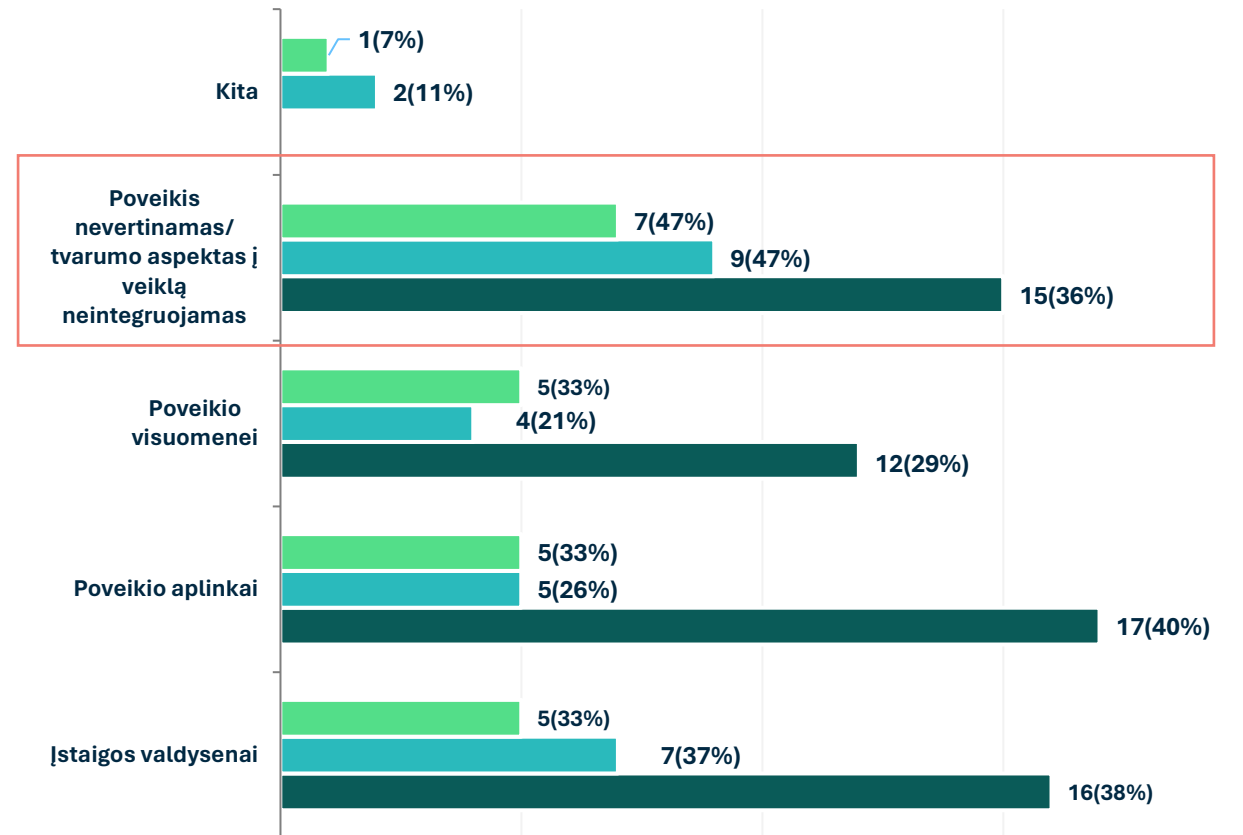
Ar įstaiga atliko savo įstaigos vertinimą dėl neatitikties fiktyvių įmonių veiklos požymiams

■ MIP/SIP ir namų ūkio mokesčių surinkėjai/soc. išmokų mokėtojai ■ MĮ ■ EPĮ

Kokių tvarumo elementų taikymo įtaka yra vertinama, integruojant tvarumo aspektą į įstaigos veiklą?

■ MIP/SIP ir namų ūkio mokesčių surinkėjai/soc. išmokų mokėtojai ■ MĮ ■ EPĮ

Visos EPĮ turi už veiklos atitiktį atsakingus asmenis

Apie kokius įstaigos reikšmingus pokyčius informuojamas Lietuvos banką?	EPĮ skaičius / %, palyginti su apklausoje dalyvavusiais	MĮ skaičius / %, palyginti su apklausoje dalyvavusiais	MIP ir SIP ir kt. skaičius / %, palyginti su apklausoje dalyvavusiais
Verslo modelio keitimas	40(95%)	12(63%)	9(60%)
Esminiai valdymo organizacinės struktūros pokyčiai	37(88%)	17(89%)	13(87%)
Kontaktiniai duomenys	36(86%)	16(84%)	10(67%)

Kas įstaigoje yra atsakingas už veiklos atitiktį finansų rinką reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams?	EPĮ skaičius / %, palyginti su apklausoje dalyvavusiais	MĮ skaičius / %, palyginti su apklausoje dalyvavusiais	MIP ir SIP ir kt. skaičius / %, palyginti su apklausoje dalyvavusiais
Atitikties pareigūnas / struktūrinis padalinys, atsakingas už veiklos atitikties funkciją	41(98%)	13(68%)	8(53%)
Kitas pareigas įstaigoje einantis asmuo, kartu atliekantis ir veiklos atitikties funkciją	4(10%)	6(32%)	6(40%)
Tokio asmens (padalinio) įstaigoje nėra	-	1(5%)	1(7%)

Daugiau nei 5 m. veiklą vykdančios ir daugiau nei 30 darbuotojų turinčios įstaigos profilis

IŠ 61 ĮSTAIGOS

- 7 įstaigų valdymo sistema – viapakopė (sudaroma tik valdyba)
- 5 įstaigose priežiūros funkcijos priskirtos vykdyti valdybai

- Visos įstaigos turi dokumentuotas vidaus politikas, procedūras ir tvarkas, skirtas vidaus kontrolei užtikrinti.
- Visų įstaigų vidaus kontrolės funkciją atliekantis asmuo yra atskaitingas valdybai.
- Visų įstaigų už vidaus kontrolę atsakingas asmuo eina pareigas tik įstaigoje.
- 8 įstaigos kasmet peržiūri įstaigos vidaus politikas, skirtas vidaus kontrolei užtikrinti.
- 8 įstaigos nustatė ir naudoja rizikos valdymo aspektus (8 rizikos apetitą ir 7 rizikos toleranciją).
- 7 įstaigos turi profesinius vidaus kontrolės pareigybės reikalavimus.
- 7 įstaigos turi, 1 iš dalies turi vadovų tinkamumo eiti pareigas vertinimo procesą, juo vadovaujasi.
- 6 įstaigos užtikrina, 2 iš dalies užtikrina interesų konfliktų valdymo procesą.
- 5 įstaigos turi vadovų pakeičiamumo matricą.

- 3 neatliko savo įstaigos vertinimo dėl neatitikties fiktyvių įmonių veiklos požymiams, o 2 jį atliko iš dalies
- 5 įstaigose nėra patvirtinta atlygio politika
- 1 įstaigoje nėra akcininkų (su jais susijusių asmenų) sandorių su įstaiga keliamos rizikos valdymo procedūros, o 4 yra iš dalies
- 7 įstaigose nevertinama tvarumo elementų taikymo įtaka

Ačiū
